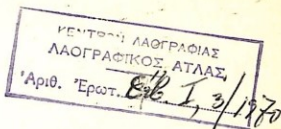

3
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΟΥΡΑΚΗΣ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1969 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Γαλαταῖδες...
(παλαιότερον ὄνομα: Γαλαταῖδες...), Ἐπαρχίας... Ιεσσαίας...
Νομοῦ... Εὐβοίας...
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... Στῆφανος Παπαδιαμονῆς... ἑπάγγελμα... Εἰρηολ...
Ταχυδρομικῇ διεύθυνσις... Γαλαταῖδες - Ιεσσαία - Εὐβοίας...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 2...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Δημήτριος Α. Χαλκιάς...

ἡλικία... 42... γραμματικαὶ γνώσεις... ἀπὸς Δημοτικῆς -
τόπος καταγωγῆς... Γαλαταῖδες...
Ιεσσαία - Εὐβοίας...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Διὰ βοσκῆς αἱ δαμνομεπεῖς ἐκδάσει.
Διὰ σποράν ἅπασαι αἱ κατ' ἐλὸς καλλιεργούμεναι.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ... ὑπῆρχαν χωρισταί...
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ...
εἰς φυσικὰ πρόσωπα δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; ... Ναί...

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

.... Εὐχρόνως ... ἢ ... Συγχρόνως

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ναί

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

.... δὲν ὑψιβαλεῖται τοιαῦτον ... τε ... οὐδέ τις

.... ὡς διαδο

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

.... δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο ... ζῆνοι ... ἐργάζονται

.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

..... ΟΧΙ

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

.... ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

.... ὡς ... ἐργάζονται

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με κόπρον αἰγοπροβάτων

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἀπὸ 1954 καὶ ἐνδεῶς ...

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

ἀπὸ 1940

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

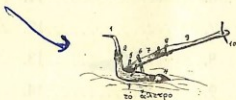
Ἡ προμήθεια ἐγένετο ἐξ Ἰταλίας.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. οὐρά 4. ἐνὶ 7. 10. σταυρὸς.

2. 5. 8.

3. 6. ἐκείθα 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... ἀπὸ 1950 ...

3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1966 ...

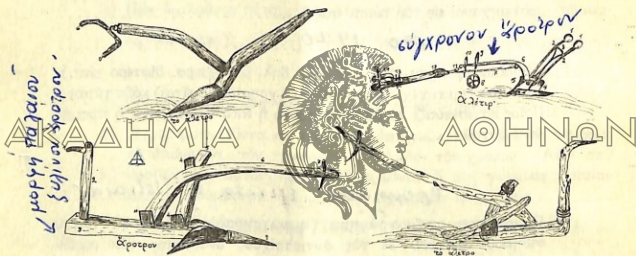
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ*ἀ.π.ο. 1953*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

*... ἡ καλαμνή τοῦ ξυλίνου ἄροτρον ἐγένετο
... ἀπὸ τοῦ ἰδίου ...*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.6.11.

2.7.12.

3.8.13.

4.9.14.

5.10.15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

ἦτο καὶ εἶναι μὲς μορφῆς
 εἰς ἡ καὶ ἑτέρω

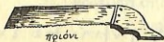
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).

πάντα τα ἀνωτέρω.

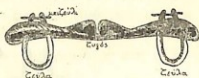
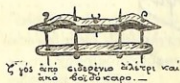

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ἡμίονοι· ὑπὲρ· 5· ἴππων·

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; δύο· 2·

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... Ο.ΧΙ.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

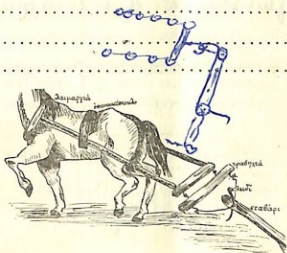
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Δὲν ἐξένελο σὺν· γίνετο· ὄργωμα· με· ἐν·

ζῶον·

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

..... ἐν νῦν... ὁ ἰδιοκτήτης... ἐν αὐτῇ... ἀνδρῶν...
..... ξένη... ἐπὶ... ὑπηρετῆς... -

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ...

..... ὡς... ἀνδρῶν... ὡς... ὡς... -

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

..... ὁμοίως ὡς ἀνδρῶν... -

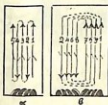
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

..... διὰ... χαλινάριον... (μοινῶν... μαμηδρίου)... -

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... ὀρχωνεται... ὡς... ἐξ... ἀ... γραμμῆς. (ε.)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμες, σιαστές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

..... Ἐγένετο... ὡς... ἡ... καὶ... σποριῶν...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; .. Ναι!

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

..... οὐδὲν...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Ἐγένετο ἐν ἡμερῶν γεωργικῶν.
ἐν ἡμέρῃ καὶ ἐν τῷ φθινόπωρῳ.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφείθῃ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἐν τῷ χρόνῳ ἐν ἡμέρῃ.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... δύο ὀργώματα ἐν τῷ χρόνῳ ἐποχῇ.

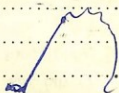
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ...

Ναί.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδας, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

μὲ βουκέντρον

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

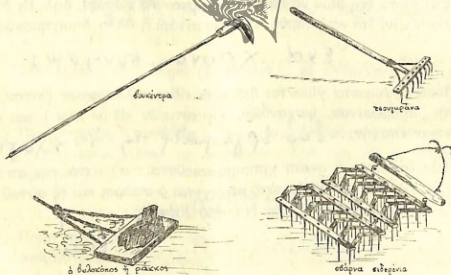
γίνεται σβάρνισμα μὲ ἐν κεντρὸν ζύγων

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδας, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

μὲ ζὺγ κεντρὸν τσάπας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

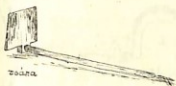
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Γίνονται χερμαὶς ζευγὰς.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

τὸν ζευγολάτην βοηθοὶ τὰ παῖδες τῶν
μεγαλῶν ἐνίοτε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Ζευγολάτης τὰ περὶ τὴν χωρὰν τ. ε. γ.
δὲ σπορὰ ἐγένετο διὰ πλάχης.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

ὁμοίως ὡς ἔνω.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως.

Φυτεύονται εἰς αὐλάκις.

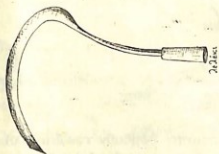
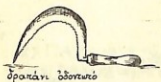
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ τοῦ γυναικῶν δρεπανον ✓

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων ειδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

... χερσικοποιῶν τοῦ ἰδίου σχήμα-

... τοῦ δρεπανι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μὲ δρεπανε-

δὴλ. κοίτης·

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

... ἦτο πηλ. εἶναι ὀδοντωτή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

... ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπανι-

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Ἰ. ἐχέλιον, ἡ περιστροφικὸν ζῶν ἔχει

..... ζῶν ἐμπροσθεν

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

..... ὁ θερισμὸς διὰ τῶν χειρῶν ἔχει ἐκλείψει

ἐμφαν

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

..... ἐν ὕψος 30 περίπου ἐκδοσῶν

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΛΑΜΙΣ ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ τακτοποιοῦν καὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

τοποθετοῦνται μὲτὰ χεριές καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν ἔχουν τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

... ἐν τὸν τοπον μας χέρονται χερόβαχ.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

... θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες κυρίως
... ὡς ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

2) Πῶς ἡμείβοντο αὐτοὶ μετ' ἡμερομισθίων (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οὐματολογίαν).

... ἡ ἀμοιβὴ ἢ τοῦ θεριστοῦ ἦτο 40 ἢ 50 ὄ.
... 60 μέχρι 80 δεχμῶν ἢ μισθόν.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

... ἐν τῇ χεῖρ. χεῖρας πρὸς προφύλα-
... ξιν ἔβαζον ἄντη.

- 4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἰξναρζίς θερισμοῦ ἐγένετο ἐν οἰανδήπου
... ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος πλὴν τριτῆς ...

- 5) 'Ετραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

ὀχρητικά ὄχι - διαφορικά ΝΑΙ ...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον

ἐκαστος χωράφι τελευτώντων θηρι-
... βμόν ἀγίνει ἐν μὲν γυνίαν του χωρά-
... γιαν του 2-3 γὰρ μέτρα ἀθέριδαν-
... τοῦτο λέγεται ἀποθέρι.,, ...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

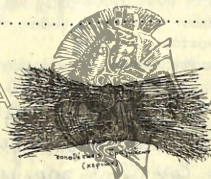
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Παλαιότερον τὸ δέσιμον ἐγένετο 10 ἡμέρας
... περίπου μετὰ τὸν θερισμὸν διὰ νὰ γινῇ κατὰ
... ἡμέρας γίνεσθαι καὶ εὐθὺς μετὰ τὸν θερισμὸν -

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν. ὥς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Εἰς καὶ μὲν ἡχοῦντο μέζο δεμάτιασμα
 ἔδένοντο μὲ βέργας ἀπὸ θάμνον πλὴν
 γέλας βέργας καὶ
 δὴ μὲν ζὸ δένον μὲ ζὸ ἴδιο ζὸ εἰς ἄλλο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

1) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμο ἐδύνετο ὅρθιο
 εἰς ἡν ἰδίαν θέσιν
 2) ἐτοποθετοῦντο ὅρθια 4 διὰ ἡν ὡκο-
 γνήσαντες μετὰ ὅρθια

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σانوῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

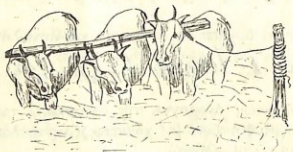
Ναί..... ἡ καλλιέργειά του ἐγένετο κατὰ
τὸν ἐκνήθην τρόπον..... ἡ κοπή του μὲ
τὸ δρεπάκι... διὰ τὰ ξηρὰ αὐτῶν τὰ ξηρὰ
ὄνομα... αὐτῶν τὰ ὀνόματα... δεμάτια —

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).... τοῦτος Μαῖον... αὐτῶν μὲ δρεπάνον
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

~~Καὶ τὸν τρόπον τοῦτον~~ Ζα. δερμάτια. πλῆθ. Ζα. πο. δεύται. κ. ι. ζ. μα. κ. ο. ν. κ. δ. α. θ. η. ρ. ζ. α. γ. υ. ρ. ω. δ. ο. ο. Ζ. α. ν. δ. η. ν. ν. α. β. τ. υ. λ. ο. ν. δ. ε. κ. λ. κ. λ. ο. —

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος ἠτηγερός,
στρούλουρας, δουκάτη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

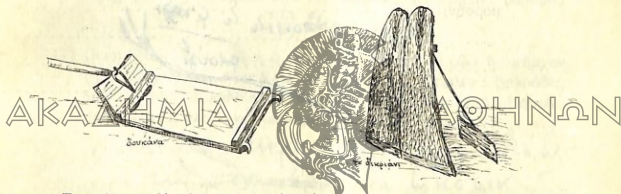
..... α). διὰ τῆς κατεπατήσεως

..... α). διὰ τῆς κατεπατήσεως διὰ
..... « ο. σ. κ. α. ν. α. δ. », ρ. δ. ε. λ. ο. ν. ζ. ρ. ι. ζ. ..

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Δουκάνι, Δικριάνι, Κουκκία, Ρεβίθια, ὄσπρια.

~ ρουκκία ~

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει ἀπὸ πρῶτης.

καὶ ἐπεὶ αὐτὸ ὑποχρεωτικῶς.

ἀλλὰ ἐν τῇ διὰ τὴν ἐπομένην.

ἐννοεῖται.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ἐχρησιμοποιοῦν τὸ ξύλον
δικούλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ;

Βεβαίως. ὅτι ἔκδοσι σταχυῶν
ἐρρίπτοντο ἐν τῷ κέντρῳ.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἐχρησιμοποιοῦντο.

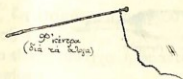
ἢ ΒΙΤΤΑ -

— 22 —

ἐξέχοντι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. ("Ὑν Κρήτη καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

.....
 τὸ εἶσιμο τοῦ ἀλωνιοῦ,

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... λ. εἰώμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιστοὶ), οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

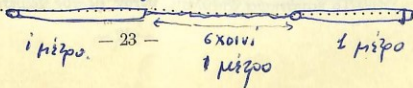
..... 1) ... κῆν ἀν.ε. ... πορτοφ. 125 ... ἐν μέγ. 200 δι -
 2) ... κῆν ἀν.ε. ... πορτοφ. 125 ... ἐν μέγ. 200 δι -
 3) ... κῆν ἀν.ε. ... πορτοφ. 125 ... ἐν μέγ. 200 δι -
 4) ... κῆν ἀν.ε. ... πορτοφ. 125 ... ἐν μέγ. 200 δι -
 5) ... κῆν ἀν.ε. ... πορτοφ. 125 ... ἐν μέγ. 200 δι -

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... Ναι : τὸ στούμπιεμα δηλ. ...
 τὸ κοπάνισμα -

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

..... Γιουρὰ βλίσιν : δύο ξύλα καὶ διὰ μέγεθος χοινί

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνα ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

..... εἰς τὸ ἄλωνα.....

κοπάνος στρογγύλος

ξύλο καμπύλον διὰ τὸ κοπάνεμα
μερὸς ὠρεῶν δημητριακῶν...

τὸ ἀκαυχή

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

..... ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας
..... καὶ ὑπὸ συγγενῶν διότι...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας),

Πο. κοπάνισμα. ἐγένετο ἀπ' ἐνδίας, ἐπὶ τοῦ ἰδαίου
ναί. ἀπεβλήθη μόνον ἐξ τοῦ ἀποχωρισμοῦ
τοῦ καρποῦ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ναί : διζορεα.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 1955

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

λειῶμα. - φ' καυλ.

καρποροί.

(φκιάρ). φ2. φ3. φ4. φ5. φ6. φ7. φ8. φ9. φ10. φ11. φ12. φ13. φ14. φ15. φ16. φ17. φ18. φ19. φ20. φ21. φ22. φ23. φ24. φ25. φ26. φ27. φ28. φ29. φ30. φ31. φ32. φ33. φ34. φ35. φ36. φ37. φ38. φ39. φ40. φ41. φ42. φ43. φ44. φ45. φ46. φ47. φ48. φ49. φ50. φ51. φ52. φ53. φ54. φ55. φ56. φ57. φ58. φ59. φ60. φ61. φ62. φ63. φ64. φ65. φ66. φ67. φ68. φ69. φ70. φ71. φ72. φ73. φ74. φ75. φ76. φ77. φ78. φ79. φ80. φ81. φ82. φ83. φ84. φ85. φ86. φ87. φ88. φ89. φ90. φ91. φ92. φ93. φ94. φ95. φ96. φ97. φ98. φ99. φ100. φ101. φ102. φ103. φ104. φ105. φ106. φ107. φ108. φ109. φ110. φ111. φ112. φ113. φ114. φ115. φ116. φ117. φ118. φ119. φ120. φ121. φ122. φ123. φ124. φ125. φ126. φ127. φ128. φ129. φ130. φ131. φ132. φ133. φ134. φ135. φ136. φ137. φ138. φ139. φ140. φ141. φ142. φ143. φ144. φ145. φ146. φ147. φ148. φ149. φ150. φ151. φ152. φ153. φ154. φ155. φ156. φ157. φ158. φ159. φ160. φ161. φ162. φ163. φ164. φ165. φ166. φ167. φ168. φ169. φ170. φ171. φ172. φ173. φ174. φ175. φ176. φ177. φ178. φ179. φ180. φ181. φ182. φ183. φ184. φ185. φ186. φ187. φ188. φ189. φ190. φ191. φ192. φ193. φ194. φ195. φ196. φ197. φ198. φ199. φ200. φ201. φ202. φ203. φ204. φ205. φ206. φ207. φ208. φ209. φ210. φ211. φ212. φ213. φ214. φ215. φ216. φ217. φ218. φ219. φ220. φ221. φ222. φ223. φ224. φ225. φ226. φ227. φ228. φ229. φ230. φ231. φ232. φ233. φ234. φ235. φ236. φ237. φ238. φ239. φ240. φ241. φ242. φ243. φ244. φ245. φ246. φ247. φ248. φ249. φ250. φ251. φ252. φ253. φ254. φ255. φ256. φ257. φ258. φ259. φ260. φ261. φ262. φ263. φ264. φ265. φ266. φ267. φ268. φ269. φ270. φ271. φ272. φ273. φ274. φ275. φ276. φ277. φ278. φ279. φ280. φ281. φ282. φ283. φ284. φ285. φ286. φ287. φ288. φ289. φ290. φ291. φ292. φ293. φ294. φ295. φ296. φ297. φ298. φ299. φ300. φ301. φ302. φ303. φ304. φ305. φ306. φ307. φ308. φ309. φ310. φ311. φ312. φ313. φ314. φ315. φ316. φ317. φ318. φ319. φ320. φ321. φ322. φ323. φ324. φ325. φ326. φ327. φ328. φ329. φ330. φ331. φ332. φ333. φ334. φ335. φ336. φ337. φ338. φ339. φ340. φ341. φ342. φ343. φ344. φ345. φ346. φ347. φ348. φ349. φ350. φ351. φ352. φ353. φ354. φ355. φ356. φ357. φ358. φ359. φ360. φ361. φ362. φ363. φ364. φ365. φ366. φ367. φ368. φ369. φ370. φ371. φ372. φ373. φ374. φ375. φ376. φ377. φ378. φ379. φ380. φ381. φ382. φ383. φ384. φ385. φ386. φ387. φ388. φ389. φ390. φ391. φ392. φ393. φ394. φ395. φ396. φ397. φ398. φ399. φ400. φ401. φ402. φ403. φ404. φ405. φ406. φ407. φ408. φ409. φ410. φ411. φ412. φ413. φ414. φ415. φ416. φ417. φ418. φ419. φ420. φ421. φ422. φ423. φ424. φ425. φ426. φ427. φ428. φ429. φ430. φ431. φ432. φ433. φ434. φ435. φ436. φ437. φ438. φ439. φ440. φ441. φ442. φ443. φ444. φ445. φ446. φ447. φ448. φ449. φ450. φ451. φ452. φ453. φ454. φ455. φ456. φ457. φ458. φ459. φ460. φ461. φ462. φ463. φ464. φ465. φ466. φ467. φ468. φ469. φ470. φ471. φ472. φ473. φ474. φ475. φ476. φ477. φ478. φ479. φ480. φ481. φ482. φ483. φ484. φ485. φ486. φ487. φ488. φ489. φ490. φ491. φ492. φ493. φ494. φ495. φ496. φ497. φ498. φ499. φ500. φ501. φ502. φ503. φ504. φ505. φ506. φ507. φ508. φ509. φ510. φ511. φ512. φ513. φ514. φ515. φ516. φ517. φ518. φ519. φ520. φ521. φ522. φ523. φ524. φ525. φ526. φ527. φ528. φ529. φ530. φ531. φ532. φ533. φ534. φ535. φ536. φ537. φ538. φ539. φ540. φ541. φ542. φ543. φ544. φ545. φ546. φ547. φ548. φ549. φ550. φ551. φ552. φ553. φ554. φ555. φ556. φ557. φ558. φ559. φ560. φ561. φ562. φ563. φ564. φ565. φ566. φ567. φ568. φ569. φ570. φ571. φ572. φ573. φ574. φ575. φ576. φ577. φ578. φ579. φ580. φ581. φ582. φ583. φ584. φ585. φ586. φ587. φ588. φ589. φ590. φ591. φ592. φ593. φ594. φ595. φ596. φ597. φ598. φ599. φ600. φ601. φ602. φ603. φ604. φ605. φ606. φ607. φ608. φ609. φ610. φ611. φ612. φ613. φ614. φ615. φ616. φ617. φ618. φ619. φ620. φ621. φ622. φ623. φ624. φ625. φ626. φ627. φ628. φ629. φ630. φ631. φ632. φ633. φ634. φ635. φ636. φ637. φ638. φ639. φ640. φ641. φ642. φ643. φ644. φ645. φ646. φ647. φ648. φ649. φ650. φ651. φ652. φ653. φ654. φ655. φ656. φ657. φ658. φ659. φ660. φ661. φ662. φ663. φ664. φ665. φ666. φ667. φ668. φ669. φ670. φ671. φ672. φ673. φ674. φ675. φ676. φ677. φ678. φ679. φ680. φ681. φ682. φ683. φ684. φ685. φ686. φ687. φ688. φ689. φ690. φ691. φ692. φ693. φ694. φ695. φ696. φ697. φ698. φ699. φ700. φ701. φ702. φ703. φ704. φ705. φ706. φ707. φ708. φ709. φ710. φ711. φ712. φ713. φ714. φ715. φ716. φ717. φ718. φ719. φ720. φ721. φ722. φ723. φ724. φ725. φ726. φ727. φ728. φ729. φ730. φ731. φ732. φ733. φ734. φ735. φ736. φ737. φ738. φ739. φ740. φ741. φ742. φ743. φ744. φ745. φ746. φ747. φ748. φ749. φ750. φ751. φ752. φ753. φ754. φ755. φ756. φ757. φ758. φ759. φ760. φ761. φ762. φ763. φ764. φ765. φ766. φ767. φ768. φ769. φ770. φ771. φ772. φ773. φ774. φ775. φ776. φ777. φ778. φ779. φ780. φ781. φ782. φ783. φ784. φ785. φ786. φ787. φ788. φ789. φ790. φ791. φ792. φ793. φ794. φ795. φ796. φ797. φ798. φ799. φ800. φ801. φ802. φ803. φ804. φ805. φ806. φ807. φ808. φ809. φ810. φ811. φ812. φ813. φ814. φ815. φ816. φ817. φ818. φ819. φ820. φ821. φ822. φ823. φ824. φ825. φ826. φ827. φ828. φ829. φ830. φ831. φ832. φ833. φ834. φ835. φ836. φ837. φ838. φ839. φ840. φ841. φ842. φ843. φ844. φ845. φ846. φ847. φ848. φ849. φ850. φ851. φ852. φ853. φ854. φ855. φ856. φ857. φ858. φ859. φ860. φ861. φ862. φ863. φ864. φ865. φ866. φ867. φ868. φ869. φ870. φ871. φ872. φ873. φ874. φ875. φ876. φ877. φ878. φ879. φ880. φ881. φ882. φ883. φ884. φ885. φ886. φ887. φ888. φ889. φ890. φ891. φ892. φ893. φ894. φ895. φ896. φ897. φ898. φ899. φ900. φ901. φ902. φ903. φ904. φ905. φ906. φ907. φ908. φ909. φ910. φ911. φ912. φ913. φ914. φ915. φ916. φ917. φ918. φ919. φ920. φ921. φ922. φ923. φ924. φ925. φ926. φ927. φ928. φ929. φ930. φ931. φ932. φ933. φ934. φ935. φ936. φ937. φ938. φ939. φ940. φ941. φ942. φ943. φ944. φ945. φ946. φ947. φ948. φ949. φ950. φ951. φ952. φ953. φ954. φ955. φ956. φ957. φ958. φ959. φ960. φ961. φ962. φ963. φ964. φ965. φ966. φ967. φ968. φ969. φ970. φ971. φ972. φ973. φ974. φ975. φ976. φ977. φ978. φ979. φ980. φ981. φ982. φ983. φ984. φ985. φ986. φ987. φ988. φ989. φ990. φ991. φ992. φ993. φ994. φ995. φ996. φ997. φ998. φ999. φ1000. φ1001. φ1002. φ1003. φ1004. φ1005. φ1006. φ1007. φ1008. φ1009. φ1010. φ1011. φ1012. φ1013. φ1014. φ1015. φ1016. φ1017. φ1018. φ1019. φ1020. φ1021. φ1022. φ1023. φ1024. φ1025. φ1026. φ1027. φ1028. φ1029. φ1030. φ1031. φ1032. φ1033. φ1034. φ1035. φ1036. φ1037. φ1038. φ1039. φ1040. φ1041. φ1042. φ1043. φ1044. φ1045. φ1046. φ1047. φ1048. φ1049. φ1050. φ1051. φ1052. φ1053. φ1054. φ1055. φ1056. φ1057. φ1058. φ1059. φ1060. φ1061. φ1062. φ1063. φ1064. φ1065. φ1066. φ1067. φ1068. φ1069. φ1070. φ1071. φ1072. φ1073. φ1074. φ1075. φ1076. φ1077. φ1078. φ1079. φ1080. φ1081. φ1082. φ1083. φ1084. φ1085. φ1086. φ1087. φ1088. φ1089. φ1090. φ1091. φ1092. φ1093. φ1094. φ1095. φ1096. φ1097. φ1098. φ1099. φ1100. φ1101. φ1102. φ1103. φ1104. φ1105. φ1106. φ1107. φ1108. φ1109. φ1110. φ1111. φ1112. φ1113. φ1114. φ1115. φ1116. φ1117. φ1118. φ1119. φ1120. φ1121. φ1122. φ1123. φ1124. φ1125. φ1126. φ1127. φ1128. φ1129. φ1130. φ1131. φ1132. φ1133. φ1134. φ1135. φ1136. φ1137. φ1138. φ1139. φ1140. φ1141. φ1142. φ1143. φ1144. φ1145. φ1146. φ1147. φ1148. φ1149. φ1150. φ1151. φ1152. φ1153. φ1154. φ1155. φ1156. φ1157. φ1158. φ1159. φ1160. φ1161. φ1162. φ1163. φ1164. φ1165. φ1166. φ1167. φ1168. φ1169. φ1170. φ1171. φ1172. φ1173. φ1174. φ1175. φ1176. φ1177. φ1178. φ1179. φ1180. φ1181. φ1182. φ1183. φ1184. φ1185. φ1186. φ1187. φ1188. φ1189. φ1190. φ1191. φ1192. φ1193. φ1194. φ1195. φ1196. φ1197. φ1198. φ1199. φ1200. φ1201. φ1202. φ1203. φ1204. φ1205. φ1206. φ1207. φ1208. φ1209. φ1210. φ1211. φ1212. φ1213. φ1214. φ1215. φ1216. φ1217. φ1218. φ1219. φ1220. φ1221. φ1222. φ1223. φ1224. φ1225. φ1226. φ1227. φ1228. φ1229. φ1230. φ1231. φ1232. φ1233. φ1234. φ1235. φ1236. φ1237. φ1238. φ1239. φ1240. φ1241. φ1242. φ1243. φ1244. φ1245. φ1246. φ1247. φ1248. φ1249. φ1250. φ1251. φ1252. φ1253. φ1254. φ1255. φ1256. φ1257. φ1258. φ1259. φ1260. φ1261. φ1262. φ1263. φ1264. φ1265. φ1266. φ1267. φ1268. φ1269. φ1270. φ1271. φ1272. φ1273. φ1274. φ1275. φ1276. φ1277. φ1278. φ1279. φ1280. φ1281. φ1282. φ1283. φ1284. φ1285. φ1286. φ1287. φ1288. φ1289. φ1290. φ1291. φ1292. φ1293. φ1294. φ1295. φ1296. φ1297. φ1298. φ1299. φ1300. φ1301. φ1302. φ1303. φ1304. φ1305. φ1306. φ1307. φ1308. φ1309. φ1310. φ1311. φ1312. φ1313. φ1314. φ1315. φ1316. φ1317. φ1318. φ1319. φ1320. φ1321. φ1322. φ1323. φ1324. φ1325. φ1326. φ1327. φ1328. φ1329. φ1330. φ1331. φ1332. φ1333. φ1334. φ1335. φ1336. φ1337. φ1338. φ1339. φ1340. φ1341. φ1342. φ1343. φ1344. φ1345. φ1346. φ1347. φ1348. φ1349. φ1350. φ1351. φ1352. φ1353. φ1354. φ1355. φ1356. φ1357. φ1358. φ1359. φ1360. φ1361. φ1362. φ1363. φ1364. φ1365. φ1366. φ1367. φ1368. φ1369. φ1370. φ1371. φ1372. φ1373. φ1374. φ1375. φ1376. φ1377. φ1378. φ1379. φ1380. φ1381. φ1382. φ1383. φ1384. φ1385. φ1386. φ1387. φ1388. φ1389. φ1390. φ1391. φ1392. φ1393. φ1394. φ1395. φ1396. φ1397. φ1398. φ1399. φ1400. φ1401. φ1402. φ1403. φ1404. φ1405. φ1406. φ1407. φ1408. φ1409. φ1410. φ1411. φ1412. φ1413. φ1414. φ1415. φ1416. φ1417. φ1418. φ1419. φ1420. φ1421. φ1422. φ1423. φ1424. φ1425. φ1426. φ1427. φ1428. φ1429. φ1430. φ1431. φ1432. φ1433. φ1434. φ1435. φ1436. φ1437. φ1438. φ1439. φ1440. φ1441. φ1442. φ1443. φ1444. φ1445. φ1446. φ1447. φ1448. φ1449. φ1450. φ1451. φ1452. φ1453. φ1454. φ1455. φ1456. φ1457. φ1458. φ1459. φ1460. φ1461. φ1462. φ1463. φ1464. φ1465. φ1466. φ1467. φ1468. φ1469. φ1470. φ1471. φ1472. φ1473. φ1474. φ1475. φ1476. φ1477. φ1478. φ1479. φ1480. φ1481. φ1482. φ1483. φ1484. φ1485. φ1486. φ1487. φ1488. φ1489. φ1490. φ1491. φ1492. φ1493. φ1494. φ1495. φ1496. φ1497. φ1498. φ1499. φ1500. φ1501. φ1502. φ1503. φ1504. φ1505. φ1506. φ1507. φ1508. φ1509. φ1510. φ1511. φ1512. φ1513. φ1514. φ1515. φ1516. φ1517. φ1518. φ1519. φ1520. φ1521. φ1522. φ1523. φ1524. φ1525. φ1526. φ1527. φ1528. φ1529. φ1530. φ1531. φ1532. φ1533. φ1534. φ1535. φ1536. φ1537. φ1538. φ1539. φ1540. φ1541. φ1542. φ1543. φ1544. φ1545. φ1546. φ1547. φ1548. φ1549. φ1550. φ1551. φ1552. φ1553. φ1554. φ1555. φ1556. φ1557. φ1558. φ1559. φ1560. φ1561. φ1562. φ1563. φ1564. φ1565. φ1566. φ1567. φ1568. φ1569. φ1570. φ1571. φ1572. φ1573. φ1574. φ1575. φ1576. φ1577. φ1578. φ1579. φ1580. φ1581. φ1582. φ1583. φ1584. φ1585. φ1586. φ1587. φ1588. φ1589. φ1590. φ1591. φ1592. φ1593. φ1594. φ1595. φ1596. φ1597. φ1598. φ1599. φ1600. φ1601. φ1602. φ1603. φ1604. φ1605. φ1606. φ1607. φ1608. φ1609. φ1610. φ1611. φ1612. φ1613. φ1614. φ1615. φ1616. φ1617. φ1618. φ1619. φ1620. φ1621. φ1622. φ1623. φ1624. φ1625. φ1626. φ1627. φ1628. φ1629. φ1630. φ1631. φ1632. φ1633. φ1634. φ1635. φ1636. φ1637. φ1638. φ1639. φ1640. φ1641. φ1642. φ1643. φ1644. φ1645. φ1646. φ1647. φ1648. φ1649. φ1650. φ1651. φ1652. φ1653. φ1654. φ1655. φ1656. φ1657. φ1658. φ1659. φ1660. φ1661. φ1662. φ1663. φ1664. φ1665. φ1666. φ1667. φ1668. φ1669. φ1670. φ1671. φ1672. φ1673. φ1674. φ1675. φ1676. φ1677. φ1678. φ1679. φ1680. φ1681. φ1682. φ1683. φ1684. φ1685. φ1686. φ1687. φ1688. φ1689. φ1690. φ1691. φ1692. φ1693. φ1694. φ1695. φ1696. φ1697. φ1698. φ1699. φ1700. φ1701. φ1702. φ1703. φ1704. φ1705. φ1706. φ1707. φ1708. φ1709. φ1710. φ1711. φ1712. φ1713. φ1714. φ1715. φ1716. φ1717. φ1718. φ1719. φ1720. φ1721. φ1722. φ1723. φ1724. φ1725. φ1726. φ1727. φ1728. φ1729. φ1730. φ1731. φ1732. φ1733. φ1734. φ1735. φ1736. φ1737. φ1738. φ1739. φ1740. φ1741. φ1742. φ1743. φ1744. φ1745. φ1746. φ1747. φ1748. φ1749. φ1750. φ1751. φ1752. φ1753. φ1754. φ1755. φ1756. φ1757. φ1758. φ1759. φ1760. φ1761. φ1762. φ1763. φ1764. φ1765. φ1766. φ1767. φ1768. φ1769. φ1770. φ1771. φ1772. φ1773. φ1774. φ1775. φ1776. φ1777. φ1778. φ1779. φ1780. φ1781. φ1782. φ1783. φ1784. φ1785. φ1786. φ1787. φ1788. φ1789. φ1790. φ1791. φ1792. φ1793. φ1794. φ1795. φ1796. φ1797. φ1798. φ1799. φ1800. φ1801. φ1802. φ1803. φ1804. φ1805. φ1806. φ1807. φ1808. φ1809. φ1810. φ1811. φ1812. φ1813. φ1814. φ1815. φ1816. φ1817. φ1818. φ1819. φ1820. φ1821. φ1822. φ1823. φ1824. φ1825. φ1826. φ1827. φ1828. φ1829. φ1830. φ1831. φ1832. φ1833. φ1834. φ1835. φ1836. φ1837. φ1838. φ1839. φ1840. φ1841. φ1842. φ1843. φ1844. φ1845. φ1846. φ1847. φ1848. φ1849. φ1850. φ1851. φ1852. φ1853. φ1854. φ1855. φ1856. φ1857. φ1858. φ1859. φ1860. φ1861. φ1862. φ1863. φ1864. φ1865. φ1866. φ1867. φ1868. φ1869. φ1870. φ1871. φ1872. φ1873. φ1874. φ1875. φ1876. φ1877. φ1878. φ1879. φ1880. φ1881. φ1882. φ1883. φ1884. φ1885. φ1886. φ1887. φ1888. φ1889. φ1890. φ1891. φ1892. φ1893. φ1894. φ1895. φ1896. φ1897. φ1898. φ1899. φ1900. φ1901. φ1902. φ1903. φ1904. φ1905. φ1906. φ1907. φ1908. φ1909. φ1910. φ1911. φ1912. φ1913. φ1914. φ1915. φ1916. φ1917. φ1918. φ1919. φ1920. φ1921. φ1922. φ1923. φ1924. φ1925. φ1926. φ1927. φ1928. φ1929. φ1930. φ1931. φ1932. φ1933. φ1934. φ1935. φ1936. φ1937. φ1938. φ1939. φ1940. φ1941. φ1942. φ1943. φ1944. φ1945. φ1946. φ1947. φ1948. φ1949. φ1950. φ1951. φ1952. φ1953. φ1954. φ1955. φ1956. φ1957. φ1958. φ1959. φ1960. φ1961. φ1962. φ1963. φ1964. φ1965. φ1966. φ1967. φ1968. φ1969. φ1970. φ1971. φ1972. φ1973. φ1974. φ1975. φ1976. φ1977. φ1978. φ1979. φ1980. φ1981. φ1982. φ1983. φ1984. φ1985. φ1986. φ1987. φ1988. φ1989. φ1990. φ1991. φ1992. φ1993. φ1994. φ1995. φ1996. φ1997. φ1998. φ1999. φ2000. φ2001. φ2002. φ2003. φ2004. φ2005. φ2006. φ2007. φ2008. φ2009. φ2010. φ2011. φ2012. φ2013. φ2014. φ2015. φ2016. φ2017. φ2018. φ2019. φ2020. φ2021. φ2022. φ2023. φ2024. φ2025. φ2026. φ2027. φ2028. φ2029. φ2030. φ2031. φ2032. φ2033. φ2034. φ2035. φ2036. φ2037. φ2038. φ2039. φ2040. φ2041. φ2042. φ2043. φ2044. φ2045. φ2046. φ2047. φ2048. φ2049. φ2050. φ2051. φ2052. φ2053. φ2054. φ2055. φ2056. φ2057. φ2058. φ2059. φ2060. φ2061. φ2062. φ2063. φ2064. φ2065. φ2066. φ2067. φ2068. φ206

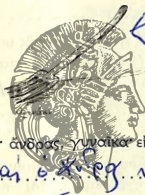
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ὁ σωρὸς ἀρχαῖα... χαμνὶ καὶ εἶναι ἐπιμήνῃ
ἐπάνω εἰς σωρὸν τοποθετοῦνται... βτανροί...
πὸ δερμάτι... Διασφοραὶ... εὐχαί... Καμν
... Χρονίς... Καλὰ... φώφρεκερ... —

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....

... γίνεταί με... τὸ καρπολόι...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

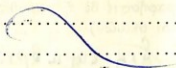
Ἰνκρίζον, καὶ ὁ... καὶ ὁ...
Ἰν... ζεχν... —

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλῶνισμα διὰ τῶν προδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἔδω... ζα... κόμπα... ὁ δὲ καρ...
πὸς... ἀποχωρίζεται... με... τὸ κλύνη...
... βταῖ... —

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

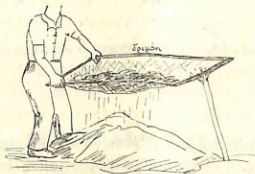
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γινέται μετὰ τὸ ἀνέμισμα

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἀρχὴν πρῶτον διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἐπειὰ
τὸ πρῶτον. καὶ μετὰ τὸ κατὰ τὸν
καὶ δὲ τὸν.

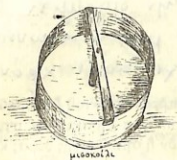
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χaráσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χάράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

[illegible]

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μακροτέρως μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰσπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ...

εἰς κἀβέζες... γεφύρες... κονβεζες,
... κοφινίδες (εὐαγγέλις κτλ.)... κτλ. ἀμπάρες

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; ἐγὼ ἤν... ἔχον... ἔχον...

..... ἔχον... ἔχον... ἔχον... ἔχον...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα; ...

Παχιοτέρων ἐφίνετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ

θερισμοῦ. Σημεῖον ἵνα μὴ τοῦ ἐφίνεμα

... (τοῦ περὶ τοῦ ἐφίνεμα) ... ἔχον... ἔχον... ἔχον...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Ναι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ...

πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

23 Ἰουνίου

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος;

ἔχον... ἔχον... ἔχον... ἔχον...

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

δεν ἔχει ὄνομα.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

συνήθως Παιδὶς.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

Τὰ κυρκέντριώνουν προχειρῶς ἐκ
τῶν ὑπαρχόντων περὶ τῶν ξύλων

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις τῶν. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ἐκ κυρκέντριωσις τῶν ξύλων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑσθκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Μὲ τὴν γενρὰν πηδῶν ἅπαντες

ἔνωθεν τῆς πυρᾶς.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Διάφοροι χοροὶ μὲ δημοτικὰ τραγού-
δια.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..... Τὰ εἶγωνα... ἐξ πρωτομαγιάς.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Οχι.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ